

MORDANKLAGADE LIZZIE BORDENS SVENSKA ANOR

Författad av Daniel Johnsson, Vimmerby
Publicerad 29 augusti 2018

I slutet av 1800-talet under den viktorianska eran smög världen mest kända mördare Jack the Ripper runt i East End, London och på de mest brutala sätt mördade fattiga prostituerade, inklusive svenska Elizabeth Stride. Minst ett tjugotal personer har pekats ut som möjlig gärningsman, på senare tid har även ökända H. H. Holmes föreslagits vara Jack the Ripper.

Det var även i denna tid och stad som sir Arthur Conan Doyle placerade händelserna för sin fiktive detektiv Sherlock Holmes som ger oss en god, om än kanske något romantiserad bild av livet i London vid denna tid där Sherlock med knivskapt intellekt löste den ena mordgåtan efter den andra.

Men vi ska i denna artikel börja vår resa på andra sidan Atlanten med ett annat historiskt välkänt mordfall – Lizzie Borden, en kvinna med svenska anor.

Elizabeth Lizzie Borden

Lizzie Borden blev känd genom att vara den huvudmisstänkte för yxmorden på sin far och styvmor den 4 augusti 1892 i Fall River, Massachusetts, mord som skulle förbli olösta precis som Jack the Rippers identitet.

Lizzie föddes den 19 juli 1860 i Fall River, dotter till Sarah Anthony Morse (1823–1863) och Andrew Jackson Borden (1822–1892). Fadern, trots att han härstammade från en rik släkt, började sin karriär under knappa ekonomiska förhållanden. Men han visade sig vara en duktig affärsman och byggde upp en förmögenhet på tillverkning av möbler och kistor, och blev även en framgångsrik byggherre samt drev flera textilfabriker.

När Lizzie bara var tre år gammal dog hennes mor Sarah, och tre år senare gifte fadern Andrew om sig med Abby Durfee Gray (1828–1892).

Lizzie, tillsammans med sin storsyster Emma Lenora Borden (1851–1927) fick en kristen uppfostran och

Lizzie var i sin ungdom väldigt aktiv inom kyrkan. Hon arbetade bland annat som fröken i en söndagskola för barn som nyligen immigrerat till Amerika.

Relationen till fadern och styvmodern Abby verkar inte ha varit den mest kärleksfulla. Det var sällan som Lizzie och Emma åt mat tillsammans med föräldrarna, och Lizzie kallade Abby för "Mrs. Borden". Lizzie misstänkte att Abby inte gift sig för kärleks skull, utan för att hon var ute efter fadern Andrews pengar. Stämningen blev långt ifrån bättre när Andrew några månader innan mordet gav flera av Abbys familjemedlemmar värdefulla egendomar. Kvällen innan de hemska mordet ägde rum anlände även John Vinnicum Morse, Lizzies morbror för att diskutera affärer med Andrew. Möjligen blev det hätska diskussioner om egendomarna som Andrew nyligen gett bort vilket då ökade på den redan dåliga stämningen i huset.

Andrew och Abby mördades på förmiddagen den 4 augusti. Abby var den som attackerades först genom att få ett hårt slag på sidan av huvudet av en yxa som fick henne falla ner på golvet och hon fick därefter ta

emot 17 slag av yxan i bakhuvudet tills hon var död. Detta ska ha skett någon gång mellan 09:00 och 10:30. Andrew och John hade efter frukost befunnit sig i vardagsrummet där de diskuterat i nästan en timme, vartefter de skilts åt, John hade gett sig av för att besöka en släkting, och Andrew hade gått ut på en morgonpromenad. När han återvände från den var klockan 10:30. Andrew ska då ha lagt sig på en soffa för att sova en stund.

Vid klockan 11:10 hörde Bridget "Maggie" Sullivan, familjens tjänsteflicka, som då befann sig på tredje våningen Lizzie ropa, "Maggie, come quick! Father's dead! Somebody came in and killed him!" Bridget hittade då Andrew nedsjunken i soffan, där han hade blivit träffad tioalet gånger med ett yxliknande vapen. De fortfarande ymnigt blödande sårn tydde på att han hade attackerats väldigt nyligen.

Lizzie var den som blev huvudmisstänkt för mordet, och rättegången inleddes den 5 juni 1893.

"I know that I am innocent, and I have made up my mind that, no matter what, I will try to bear it bravely."

Lizzie Borden, to a New York recorder reporter in 1892

Det fanns många indicier som pekade på att Lizzie var mördaren, men trots det så frikändes hon den 20 juni av en enad jury. Men faktum är, om Lizzie hade genomfört de brutala mordet så borde hon ha varit nerdränkt i blod vilket hon inte var. Tiden från det att fadern mördats till det att Lizzie ropade ner Bridget kunde röra sig om högst en eller två minuter.

Självklart gjorde rättegången stora tidningsrubriker, och för att sälja lösnummer uppstod detta rim:

"Lizzie Borden took an axe
And gave her mother forty whacks.
When she saw what she had done,
She gave her father forty-one."

Efter avslutad rättegång lämnade tjänsteflickan Bridget landet och flyttade till Irland. Lizzie och system Emma flyttade in i ett stort, modernt hus där de hade tjänstefolk. Men trots att Lizzie blivit friad från anklagelserna blev hon utfryst från den övriga societeten i Fall River. 1905, efter ett bråk systrarna emellan angående en fest så flyttade Emma ut ur huset, och de två systrarna såg aldrig varann igen. Härefter levde Lizzie ett mycket ensamt liv fram till sin död den 1 juni 1927.

Som jag nämnt tidigare så har spekulationerna om vem som dödade Andrew och hans hustru Abby pågått under alla år, precis som med vem som var Jack the Ripper. Mindre känt är kanske att Lizzie faktiskt härstammar från svenska anor, även om vi får gå ett antal generationer bakåt i tiden för att återvända till vårt land.

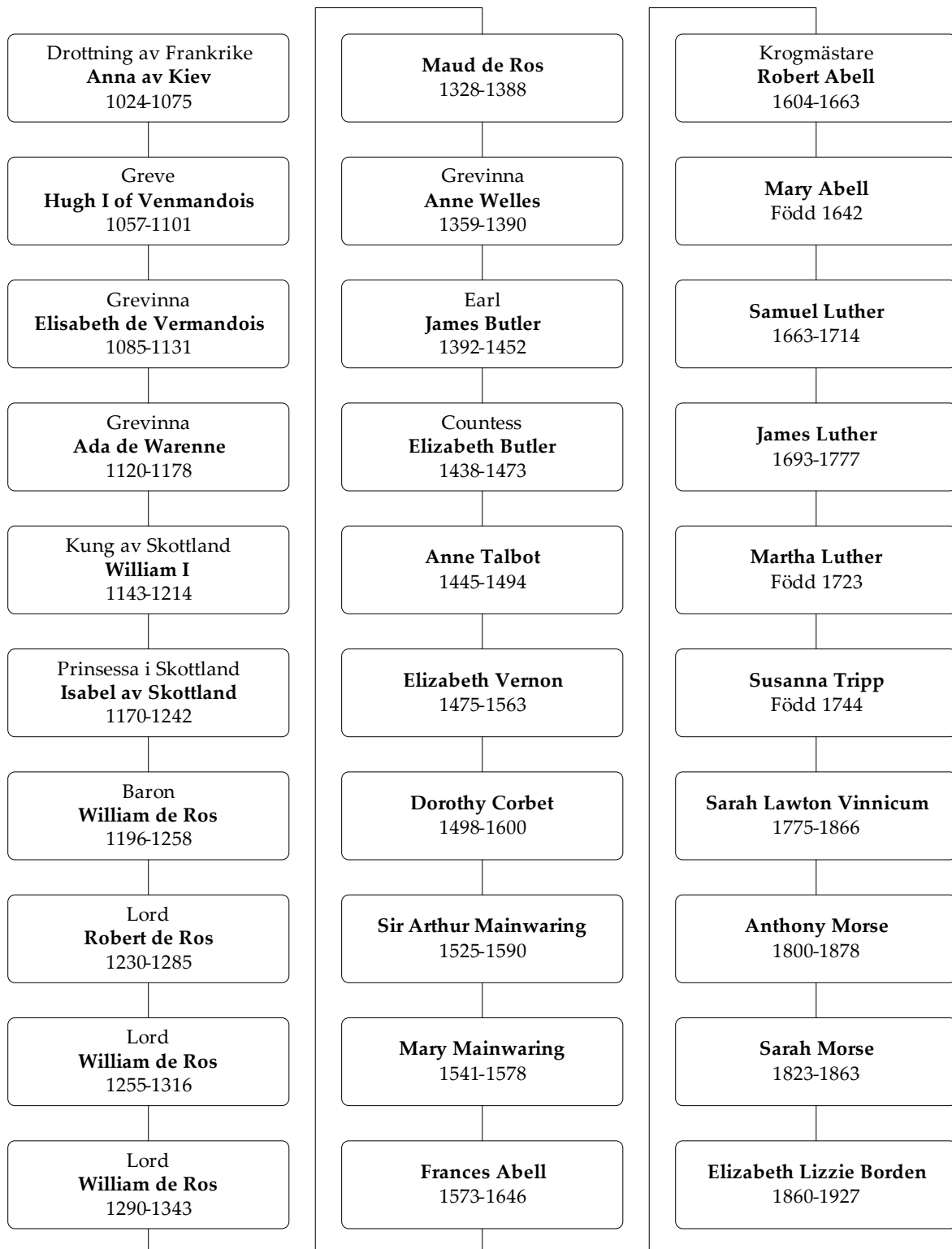
Det är genom att ta sig bakåt genom modern Sarah Anthony Morse släkträd, som vi efter 29 generationer kommer tillbaka till Anna av Kiev, dotterdotter till ingen annan än vår Olof Skötkonung. Olofs dotter Ingegerd född omkring år 1000 gifte sig år 1019 med Storfursten Jaroslav Vladimirovitj av Novgorod, och blev anmoder till flera kungaätter i Europa, och mor till Anne och ytterligare tre döttrar.

Anna av Kiev född 1024 var gift med Henrik I av Frankrike, och blev därigenom Frankrikes drottning. Hon blev under åren 1060–1065 Frankrikes regent som förmyndare för sin son Filip I av Frankrike. Anna dog 1075, och bland hennes ättlingar finns förutom Lizzie Borden även Kung Henry VIII av England, Amerikas president George Washington, Englands premiärminister Sir Winston Churchill och till och med Robert Catesby, ledaren för "The gunpowder plot" år 1605, men det är en annan historia, om än väldigt spännande den med. Så har du Olof Skötkonung i ditt släkträd, kan du stoltsera med att du även är släkt med ett antal historiskt väldigt intressanta personer, även om det är på väldigt långt håll.

Lizzie Bordons liv har filmatiserats 2014 i filmen "Lizzie Borden Took an Ax" och 2015 i serien "The Lizzie Borden Chronicles" med ingen annan än Christina Ricci i huvudrollen. Serien avviker en del från verklighetens Lizzie med mer mord och blodiga scener, och kan varmt rekommenderas för den som gillar spänning från denna tid.

LIZZIE BORDENS SLÄKTTRÄD

Från Lizzie till Anna av Kiev – Olof Skötkonungs dotterdotter

”

*I knew there was an old axe
down cellar; that is all I knew...*

Lizzie Borden